

Öppna Jämförelser Länsrapport – Sociala barn och ungdomsvården 2013

2013-03-06

1	Inledning.....	2
2	Datansamling.....	4
2.1	Datansamling enkäter	4
2.2	Tillförlitlighet och jämförbarhet	5
3	Resultat.....	7
3.1	Sammanställning över Jönköpings läns resultat	7
3.1.1	Självbestämmande och integritet	8
3.1.2	Helhetssyn och samordning	9
3.1.3	Trygghet och säkerhet	20
3.1.4	Kunskapsbaserad verksamhet	22
3.1.5	Tillgänglighet	30
3.1.6	Bakgrundsfaktorer	34
	Referenser.....	37

1 Inledning

SKL¹ och Socialstyrelsen genomför varje år Öppna jämförelser gällande Sociala barn och ungdomsvården med fokus på att få överblick gällande socialtjänstens förutsättningar att möta utsatta barns behov. Det första resultatet publicerades 2010 och nu har 2013 års resultat kommit. Syftet med denna rapport är att göra en enkel och lättillgänglig sammanställning över länets kommuners olika resultat samt (i de fall det är möjligt) hur länet och respektive kommun totalt sett utvecklats sedan föregående mätning.

Denna länsrapport är den tredje i sitt slag och ska ses som ett arbete under utveckling. Hur frågorna är ställda redovisas inom varje område samt, enligt Socialstyrelsen, möjliga felkällor. För ytterligare information kring varför vissa indikatorer valts rekommenderas Metodbilagan som kan hämtas på Socialstyrelsens hemsida, se länk i slutet av rapporten.

Resultatet för samtliga kommuner kan hämtas på www.kolada.se. Kommentarer från SKL och Socialstyrelsens finns på nedanstående webbplatser:

<http://www.socialstyrelsen.se/oppnajamforelser/barnochunga>

http://www.skl.se/vi_arbetar_med/oppnajamforelser/socialtjanst/barn-och-unga/

Resultatet kan delas in i fem områden (som i sin tur har ett antal olika indikatorer):

- Självbestämmande och integritet
- Helhetssyn och samordning
- Trygghet och säkerhet
- Kunskapsbaserad verksamhet
- Tillgänglighet
- Bakgrundsfaktorer

Kortfattat kan nämnas att Socialstyrelsen givit följande kommentarer kring det nationella resultatet.

”Årets undersökning visar bland annat att:

- *Allt fler kommuner tecknar överenskommelser om samverkan med landstingen. 60 procent har nu överenskommelser med barnhälsovården och 69 procent med barn- och ungdomspsykiatri. Det är en ökning med knappt 20 procent sedan 2011.*
- *72 procent av kommunerna har ordinarie licens för Barns behov i centrum (BBIC), en ökning med 44 procent sedan år 2010.*

¹ Sveriges kommuner och landsting

- *Endast 19 procent av kommunerna har en plan för handläggarnas kompetensutveckling. Planen ska omfatta såväl handledning, fortbildning som vidareutbildning på högskolenivå för de handläggare som utreder barns behov.*²

SKL har lämnat följande kommentarer kring det nationella resultatet:

”Ett nytt frågeområde i årets jämförelse är kommunernas användning av standardiserade bedömningsmetoder. Resultatet visar att den sociala barn- och ungdomsvården använder bedömningsinstrument framförallt vid missbruksproblematik. Men det är mindre vanligt bland annat vid utagerande beteende. Resultatet visar också ett utvecklingsbehov när det gäller systematisk uppföljning av insatser både i öppenvård och i dygnsvård. Kommunerna behöver också i större omfattning planera för sin kompetensförsörjning.

*De flesta kommuner har bra information om den sociala barn- och ungdomsvården på sina webbsidor. Men det finns förbättringar att göra, bland annat när det gäller information om hur den enskilde överklagar ett beslut.*³

² <http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser/barnochunga> 2013-03-05

³ http://www.skl.se/vi_arbetar_med/oppnajokforelser/socialtjanst/barn-och-unga/oppna-jamforelser-sociala-barn-och-ungdomsvarden-2013 2013-03-05

2 Datainsamling

Innan resultatet presenteras är det av vikt att datainsamlingen redovisas så att det blir tydligt varifrån data hämtas. Kommuner lämnade in enkätuppgifterna under november 2012.

I år genomfördes en gemensam genomgång med ledning av FoU-ledare Erik Nordström. Sammantaget närvarade 9 av länets 13 kommuner. Minnesanteckningar från det mötet sammanställdes och sändes ut till samtliga kommuner i länet kort efter mötet.

För ytterligare information kring datainsamling med mera rekommenderas *Metodbeskrivning – Öppna Jämförelser Social barn- och ungdomsvård 2013*, Socialstyrelsen (se länk i slutet av rapporten).

2.1 Datainsamling enkäter

”De öppna jämförelserna 2013 baseras på uppgifter från:

- *en elektronisk enkät till samtliga kommuner och till stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö*
- *Socialstyrelsens barn- och unga register*
- *Socialstyrelsens register över licenser för Barns behov i centrum (BBIC)*
- *kommunernas räkenskapssammandrag (RS)*
- *befolkningsstatistiken*
- *inkomst och taxeringsregistret*

Svarsfrekvensen för enkätundersökningen var 86 procent, vilket är en ökning med ett par procentenheter jämfört med redovisningen våren 2012. Insamlingen genomfördes i oktober – november 2012 med mätdatum den 1 november 2012. För de indikatorer och bakgrundsmått som bygger på registerdata redovisas data för alla kommuner. Vid de fyra mätningarna som genomförts har 98 procent av landets kommuner deltagit vid något tillfälle”⁴

Vidare har en granskning av kommunernas hemsidor genomförts:

”Granskningen har genomförts i två steg under perioden november 2012–januari 2013. I ett första steg granskade två personer, oberoende av varandra, respektive kommun/stadsdels webbplats. Om de hittade den information som efterfrågades på öppningssidan för området eller som länk därifrån blev bedömningen Ja, i annat fall Nej. De båda granskarnas bedömningar jämfördes sedan. I de fall de två bedömningarna inte stämde överens gjordes en ytterligare granskning av en tredje person som avgjorde resultatet.”⁵

⁴ Metodbeskrivning Öppna jämförelser Social barn och ungdomsvård, Socialstyrelsen 2013, s.4

⁵ Metodbeskrivning Öppna jämförelser Social barn och ungdomsvård, Socialstyrelsen 2013, s.11

2.2 Tillförlitlighet och jämförbarhet

”Mätning

I samband med datainsamlingen kan fel uppstå, dessa kallas mätfel. Det finns en rad olika källor till mätfel, bland annat mätinstrumentet, informationssystemet och insamlingssättet. För att reducera mätfelen har frågeblankett och missiv konstruerats av ämneskunnig, enkätfrågekonstruktör och statistiker. En referensgrupp med personer från några kommuner har lämnat värdefulla synpunkter på enkäten. Enkäten i sin helhet testades före utskick av tre personer från gruppen respondenter vilka sedan intervjuades. Resultatet av testet ledde till vissa mindre justeringar av enkäten.

De uppgifter som kan granskas med hjälp av logiska kontroller är uppgifterna om antal handläggare och handläggarnas kompetens och erfarenhet. Ett stort antal kommuner har missuppfattat fråga 2.3 där antal handläggare med socionomexamen från fråga 2.2 ska fördelas efter erfarenhet och fördelade istället antalet handläggare totalt från fråga 2.1. Omfattningen av felet var sådant att det inte bedömdes möjligt att rätta i efterhand, så indikatorn om handläggarnas utbildning och erfarenhet redovisas inte. Till varje fråga i enkäten har det varit möjligt att skriva kommentarer. Uppgiftslämnarnas kommentarer har varit ett viktigt underlag för bedömningen om mätfel. Indikatorer kan ha kvalitetsbrister som inte upptäckts i granskningen.

Flera av frågorna är sådana att kommunerna och stadsdelarna ska bedöma om den egna verksamheten uppfyller den nivå som beskrivs i frågan. Svaren bygger på de svarandes tolkning av frågan och deras – till viss del – subjektiva bedömning.

Bortfall

Av Sveriges 321 kommuner/stadsdelar är det 44 som inte har besvarat enkäten. Det motsvarar 14 procent av landets kommuner/stadsdelar. I beräkningarna har bortfall inte ersatts. Beräkning av andel på storstadskommun-, läns och riksnivå har gjorts som om kommuner/stadsdelar med bortfall skulle ha svarat som de kommuner/stadsdelar som har svarat. Om kommuner/stadsdelar med bortfall avviker från övriga i redovisningsgruppen ger denna metod ett fel. För att inte riskera att felet blir för stort redovisas inte andelen för redovisningsgrupper där bortfallet överstiger 20 procent.

Bearbetning

Fel kan också uppstå vid bearbetning av materialet. För att förhindra detta har bearbetningsprogram kontrollerats och resultaten har kontrollerats med avseende på rimlighet.

Jämförbarhet och sammanvändbarhet

De skillnader mellan olika kommuner som framgår av tabellerna behöver inte alltid spegla de faktiska förhållandena. Det kan förekomma olikheter mellan kommunerna som beror på mätfel – till exempel att frågor och anvisningarna tolkas på olika sätt. Detta är den fjärde öppna jämförelsen avseende den sociala barn- och ungdomsvården från Socialstyrelsen. Enkätfrågorna har ändrats sedan de föregående mätningarna, vilket gör att jämförbarhet inte kan garanteras. Målet är att fortsätta arbetet och att publicera öppna jämförelser varje år. Socialstyrelsen kommer att i möjligaste mån säkra jämförbarheten över tid, bland annat genom att

välja samma indikatorer och mätmetoder. Samanvändbarheten kommer att öka då alla öppna jämförelser inom socialtjänstens område presenteras i samma webbapplikation. Samanvändbarhet med andra datakällor har inte utretts.”⁶

⁶ Metodbeskrivning Öppna jämförelser Social barn och ungdomsvård, Socialstyrelsen 2013, s.10-11

3 Resultat

3.1 Sammanställning över Jönköpings läns resultat

Först redovisas ett antal bakgrundsfaktorer därefter visas länets kommuners resultat på övriga indikatorer. Procentsatsen visar således på antal kommuner av samtliga som svarat ja (dels inom länet och dels inom riket). Hur frågan är ställd förklaras under varje indikator. Dessa är hämtade från Socialstyrelsens Metodbeskrivning för aktuellt område. Syftet med detta är att kommunerna ska få en tydlighet i vad som efterfrågats. Man bör notera att risken för felkällor eller rättare sagt mätfel, som regel kan uppstå när det gäller indikatorerna. Det kan handla om tolkningsfel, felaktiga uppgifter från exempelvis personalsystem eller verksamhetssystem. Förhoppningen är att inom länet ska dessa ha minskats genom den nätverksträff som skedde i samband med insamlingsperioden gällande enkätsvaren.

För fördjupning kring val och motivering för indikatorer rekommenderas Metodbeskrivning Öppna jämförelser Social barn och ungdomsvård 2013.

Efter varje kommun visas aktuell kommungrupp som kommunen ingår i. Kommungruppsindelningen sammanställs av SKL, för mer information kring denna indelning se:

http://www.skl.se/kommuner_och_landsting/om_kommuner/kommungruppsindelning

3.1.1 Självbestämmande och integritet

”Självbestämmande och integritet innebär att den enskilde är delaktig, har inflytande och ges möjlighet till egna val.”⁷

Faktaruta

Indikator: Undersökt och använt barnens och föräldrarnas uppfattning för att utveckla verksamheten

Har ni under perioden 1 nov 2010 - 1 nov 2012 genomfört minst en undersökning av barnens och föräldrarnas uppfattning om verksamheten och har använt resultatet för att utveckla verksamheten?

Mått: process

Motivering

En kunskapsbaserad socialtjänst utgår bland annat från enskildas kunskap och erfarenhet. Därför är det viktigt att fånga enskildas uppfattning om bemötande och de instanser som ges enligt SoL, LSS och i enlighet med 18§ HSL i syfte att utveckla verksamheten. Barnets och föräldrarnas perspektiv är en viktig del i en evidensbaserad praktik, där tre kunskapskällor vägs samman – den bästa vetenskapliga kunskapen om insatsernas effekter, den professionelles expertis och barnets och föräldrarnas erfarenheter och förväntningar. Bättre kunskapsunderlag behöver dock utvecklas omkring barns förmåga att besvara frågor utifrån olika åldersgruppers kognitiva, kommunikativa och sociala förmågor. Allt för att stärka undersökningarnas trovärdighet. Se Utveckling av den sociala barn och ungdomsvården – Socialstyrelsens förslag till åtgärdsprogram, Socialstyrelsen.

Definitioner:

Den enskilde: En person som haft kontakt med den sociala barn- och ungdomsvården.

Undersökningar av enskildas uppfattning om verksamheten: Det kan vara undersökningar i form av enkäter, strukturerade intervjuer och brukarrevisioner i syfte att fånga de enskildas uppfattning om verksamhetens kvalitet. Resultaten redovisas på gruppnivå. Däremot avses inte klagomålshantering, uppföljningar av genomförandeplan eller av individuell plan.

	SKL:s Kommuntyp (1-10)	Självbestämmande och integritet
		Barns och föräldrars uppfattning
		Undersökt och använt barnens och föräldrarnas uppfattning för att utveckla verksamheten
Aneby	5	Ja
Eksjö	9	
Gislaved	7	Nej
Gnosjö	7	Ja
Habo	4	Ja
Jönköping	3	Ja
Mullsjö	5	Nej
Nässjö	9	Ja
Sävsjö	7	Ja
Tranås	7	Nej
Vaggeryd	7	
Vetlanda	7	Ja
Värnamo	7	Nej
Jönköpings län		64 %
Riket		43 %

Tabell över område Självbestämmande och integritet, genomsnittsvärde för Jönköpings län och riket.

⁷ Metodbeskrivning Öppna jämförelser Social barn och ungdomsvård, Socialstyrelsen 2013, s.6

3.1.2 Helhetssyn och samordning

”Helhetssyn utgår från den enskildes samlade livssituation. Då den enskilde har behov av tjänster som bedrivs inom olika verksamheter eller av olika utförare och professioner är dessa samordnade. Det finns en tydlig ansvarsfördelning. Tjänsterna präglas av kontinuitet.”⁸

Faktaruta – Intern samordning i enskilda ärenden

Indikator: Rutin samordning verksamheten ekonomiskt bistånd

Har ni (nov 2012) skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för hur samordning ska ske med verksamheten ekonomiskt bistånd?

Rutinen ska beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samordning ska genomföras.

Mått: struktur

Motivering

Viktigt för att möta barns behov att samordning finns mellan verksamheten för ekonomiskt bistånd och de handläggare som utreder barns behov inom den sociala barn- och ungdomsvården. Personer med behov av insatser från olika områden inom socialtjänsten som kommunen har ansvar för, ska få sina insatser samordnade av berörda aktörer. Indikatorn utgår från 3 kap 5 § socialtjänstlagen (2001:453) och 4 kap. 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

Definitioner:

Ledningsnivå: Med ledningsnivå avses här den nivå inom organisationen som har mandat att besluta om gemensamma rutiner.

Samordning: Koordination av resurser och arbetsinsatser.

Indikator: Uppföljning rutin samordning verksamheten ekonomiskt bistånd

Har ni under perioden 1 nov 2011 - 1 nov 2012 följt upp (eller upprättat) rutiner för hur samordning ska ske med verksamheten ekonomiskt bistånd?

Med uppföljning menas att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerar att rutinerna används och fungerar på avsett sätt. Och vid behov revideras.

Mått: process

Motivering

För att säkra att rutinerna stödjer insatserna till den enskilde är det viktigt att på ett systematiskt sätt följa upp förutbestämda delar av rutiner som har påverkan för den enskilde. Indikatorn utgår från 3 kap 5 § socialtjänstlagen (2001:453) 4 kap. 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

⁸ Metodbeskrivning Öppna jämförelser Social barn och ungdomsvård 2013, s.6

Faktaruta – Intern samordning i enskilda ärenden

Indikator: Rutin samordning verksamheten missbruk

Har ni (nov 2012) skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för hur samordning ska ske med verksamheten missbruk?

Rutinen ska beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samordning ska genomföras.

Mått: struktur

Motivering

Viktigt för att möta barns behov att samordning finns mellan verksamheten för personer med missbruksproblem och de handläggare som utreder barns behov inom den sociala barn- och ungdomsvården. Personer med behov av insatser från olika områden inom socialtjänsten som kommunen har ansvar för, ska få sina insatser samordnade av berörda aktörer. Indikatorn utgår från 3 kap 5 § 2 4 socialtjänstlagen (2001:453) och 4 kap. 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

Definitioner:

Ledningsnivå: Med ledningsnivå avses här den nivå inom organisationen som har mandat att besluta om gemensamma rutiner.

Samordning: Koordination av resurser och arbetsinsatser.

Indikator: Uppföljning rutin samordning verksamheten missbruk

Har ni under perioden 1 nov 2011 - 1 nov 2012 följt upp (eller upprättat) rutiner för hur samordning ska ske med verksamheten missbruk?

Med uppföljning menas att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerar att rutinerna används och fungerar på avsett sätt. Och vid behov revideras.

Mått: process

Motivering

Se motivering under Indikator: *Uppföljning rutin samordning verksamheten ekonomiskt bistånd.*

		Helhetssyn och samordning			
EA= Ej Aktuellt		Intern samordning i enskilda ärenden			
	SKL:s Kommuntyp (1-10)	Rutin samordning verksamheten ekonomiskt bistånd	Uppföljning rutin samordning verksamheten ekonomiskt bistånd	Rutin samordning verksamheten missbruk	Uppföljning rutin samordning verksamheten missbruk
Aneby	5	Ja	Ja	Ja	Ja
Eksjö	9				
Gislaved	7	Nej	EA	Nej	EA
Gnosjö	7	Ja	Ja	Ja	Ja
Habo	4	Ja	Ja	Ja	Ja
Jönköping	3	Ja	Nej	Nej	EA
Mullsjö	5	Ja	Ja	Ja	Ja
Nässjö	9	Nej	EA	Ja	Nej
Sävsjö	7	Ja	Ja	Ja	Ja
Tranås	7	Ja	Ja	Nej	EA
Vaggeryd	7				
Vetlanda	7	Ja	Nej	Ja	Ja
Värnamo	7	Ja	Ja	Ja	Ja
Jönköpings län		82 %	78 %	73 %	88 %
Riket		66 %	82 %	71 %	81 %

Tabell: Helhetssyn och samordning – Intern samordning i enskilda ärenden, genomsnittsvärde för Jönköpings län och riket.

Faktaruta – Intern samordning i enskilda ärenden

Indikator: Rutin samordning verksamheten våld i nära relationer

Har ni (nov 2012) skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för hur samordning ska ske med verksamheten våld i nära relationer?

Rutinen ska beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samordning ska genomföras.

Mått: struktur

Motivering

Viktigt för att möta barns behov att samordning finns mellan verksamheten för personer utsatta för våld i nära relationer och de handläggare som utreder barns behov inom den sociala barn- och ungdomsvården. Personer med behov av insatser från olika områden inom socialtjänsten som kommunen har ansvar för, ska få sina insatser samordnade av berörda aktörer. Indikatorn utgår från 3 kap 5 § socialtjänstlagen (2001:453) och 4 kap. 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

Definitioner:

Ledningsnivå: Med ledningsnivå avses här den nivå inom organisationen som har mandat att besluta om gemensamma rutiner.

Samordning: Koordination av resurser och arbetsinsatser.

Indikator: Uppföljning rutin samordning verksamheten våld i nära relationer

Har ni under perioden 1 nov 2011 - 1 nov 2012 följt upp (eller upprättat) rutiner för hur samordning ska ske med verksamheten våld i nära relationer?

Med uppföljning menas att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerar att rutinerna används och fungerar på avsett sätt. Och vid behov revideras.

Mått: process

Motivering

Se motivering under Indikator: *Uppföljning rutin samordning verksamheten ekonomiskt bistånd.*

Indikator: Rutin samordning verksamheten funktionsnedsättning

Har ni (nov 2012) skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för hur samordning ska ske med verksamheten funktionsnedsättning?

Rutinen ska beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samordning ska genomföras.

Mått: struktur

Motivering

Viktigt för att möta barns behov att samordning finns mellan verksamheten för personer med funktionsnedsättning och de handläggare som utreder barns behov inom den sociala barn- och ungdomsvården. Personer med behov av insatser från olika områden inom socialtjänsten som kommunen har ansvar för, ska få sina insatser samordnade av berörda aktörer. Indikatorn utgår från 3 kap 5 § socialtjänstlagen (2001:453) och 4 kap. 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

Definitioner:

Ledningsnivå: Med ledningsnivå avses här den nivå inom organisationen som har mandat att besluta om gemensamma rutiner.

Samordning: Koordination av resurser och arbetsinsatser.

Indikator: Uppföljning rutin samordning verksamheten funktionsnedsättning

Har ni under perioden 1 nov 2011 - 1 nov 2012 följt upp (eller upprättat) rutiner för hur samordning ska ske med verksamheten funktionsnedsättning?

Med uppföljning menas att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerar att rutinerna används och fungerar på avsett sätt. Och vid behov revideras.

Mått: process

Motivering

Se motivering under Indikator: *Uppföljning rutin samordning verksamheten ekonomiskt bistånd.*

Helhetssyn och samordning					
Intern samordning i enskilda ärenden					
EA= Ej Aktuellt	SKL:s Kommun-typ (1-10)	Rutin samordning verksamheten våld i nära relationer	Uppföljning rutin samordning verksamheten våld i nära relationer	Rutin samordning verksamheten funktionsnedsättning	Uppföljning rutin samordning verksamheten funktionsnedsättning
Aneby	5	Ja	Ja	Ja	Ja
Eksjö	9				
Gislaved	7	Ja	Nej	Nej	EA
Gnosjö	7	Ja	Ja	Nej	EA
Habo	4	Ja	Ja	Ja	Ja
Jönköping	3	Nej	EA	Nej	EA
Mullsjö	5	Ja	Ja	Ja	Ja
Nässjö	9	Ja	Nej	Ja	Nej
Sävsjö	7	Ja	Nej	Ja	Nej
Tranås	7	Ja	Ja	Nej	EA
Vaggeryd	7				
Vetlanda	7	Ja	Ja	Ja	Ja
Värnamo	7	Ja	Ja	Nej	EA
Jönköpings län		91 %	70 %	55 %	66 %
Riket		84 %	81 %	50 %	75 %

Tabell: Helhetssyn och samordning – Intern samordning i enskilda ärenden, genomsnittsvärde för Jönköpings län och riket.

Faktaruta – Intern samordning i enskilda ärenden

Indikator: Rutin samordning verksamheten familjerätt

Har ni (nov 2012) skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för hur samordning ska ske med verksamheten familjerätt?

Rutinen ska beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samordning ska genomföras.

Mått: struktur

Motivering

Viktigt för att möta barns behov att samordning finns mellan verksamheten för familjerätt och de handläggare som utreder barns behov inom den sociala barn och ungdomsvården. Personer med behov av insatser från olika områden inom socialtjänsten som kommunen har ansvar för, ska få sina insatser samordnade av berörda aktörer. Indikatorn utgår från 3 kap 5 § socialtjänstlagen (2001:453) och 4 kap. 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

Definitioner:

Ledningsnivå: Med ledningsnivå avses här den nivå inom organisationen som har mandat att besluta om gemensamma rutiner.

Samordning: Koordination av resurser och arbetsinsatser.

Indikator: Uppföljning rutin samordning verksamheten familjerätt

Har ni under perioden 1 nov 2011 - 1 nov 2012 följt upp (eller upprättat) rutiner för hur samordning ska ske med verksamheten familjerätt?

Med uppföljning menas att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerar att rutinerna används och fungerar på avsett sätt. Och vid behov revideras.

Mått: process

Motivering

Se motivering under Indikator: Uppföljning rutin samordning verksamheten ekonomiskt bistånd.

Faktaruta – Intern samordning i enskilda ärenden

Indikator: Rutin samordning verksamheten socialpsykiatri

Har ni (nov 2012) skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för hur samordning ska ske med verksamheten socialpsykiatri?

Rutinen ska beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samordning ska genomföras

Mått: Struktur

Motivering

Viktigt för att möta barns behov att samordning finns mellan verksamheten för personer med behov av insatser från socialpsykiatri och de handläggare som utreder barns behov inom den sociala barn- och ungdomsvården. Personer med behov av insatser från olika områden inom socialtjänsten som kommunen har ansvar för, ska få sina insatser samordnade av berörda aktörer. Indikatorn utgår från 3 kap 5 § socialtjänstlagen (2001:453) och 4 kap. 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

Definitioner:

Ledningsnivå: Med ledningsnivå avses här den nivå inom organisationen som har mandat att besluta om gemensamma rutiner.

Samordning: Koordination av resurser och arbetsinsatser.

Indikator: Uppföljning rutin samordning verksamheten socialpsykiatri

Har ni under perioden 1 nov 2011 - 1 nov 2012 följt upp (eller upprättat) rutiner för hur samordning ska ske med verksamheten socialpsykiatri?

Med uppföljning menas att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerar att rutinerna används och fungerar på avsett sätt. Och vid behov revideras.

Mått: process

Motivering

Se motivering under Indikator: Uppföljning rutin samordning verksamheten ekonomiskt bistånd.

Helhetssyn och samordning						
Intern samordning i enskilda ärenden						
EA= Ej Aktuellt	SKL:s Kommun typ (1-10)	Rutin samordning verksamheten familjerätt	Uppföljning rutin samordning verksamheten familjerätt	Rutin samordning verksamheten socialpsykiatri	Uppföljning rutin samordning verksamheten socialpsykiatri	
	Aneby	5	Nej	EA	Ja	Ja
	Eksjö	9				
	Gislaved	7	Ja	Ja	Nej	EA
	Gnosjö	7	Ja	Ja	Nej	EA
	Habo	4	Ja	Ja	Ja	Ja
	Jönköping	3	Ja	Ja	Nej	EA
	Mullsjö	5	Ja	Ja	Ja	Ja
	Nässjö	9	Nej	EA	Ja	Nej
	Sävsjö	7	Ja	Nej	Ja	Ja
	Tranås	7	Nej	EA	Ja	Ja
	Vaggeryd	7				
	Vetlanda	7	Ja	Ja	Ja	Ja
	Värnamo	7	Ja	Ja	Nej	EA
	Jönköpings län		73 %	88 %	64 %	
	Riket		67 %	90 %	49 %	80 %

Tabell: Helhetssyn och samordning – Intern samordning i enskilda ärenden, genomsnittsvärde för Jönköpings län och riket.

Faktaruta

Indikator: Överenskommelse samverkan barnhälsovård

Har ni (nov 2012) skriftliga och på ledningsnivå beslutade överenskommelser för hur samverkan i enskilda ärenden ska ske med barnhälsovård?

Överenskommelsen ska vara av avtalsliknande karaktär. Den ska dels beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samverkan ska genomföras, dels ange ansvarsfördelningen med eller utan ekonomiska åtaganden.

Mått: struktur

Motivering

Socialnämndens insatser för den enskilde ska utformas och genomföras tillsammans med honom eller henne och vid behov i samverkan med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar. Indikatorn utgår från 3 kap 5 § socialtjänstlagen (2012:776) och 4 kap. 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9). Med insatser avses både tidiga insatser (som exempelvis möjligheten till snabb konsultation och rutiner för att agera när barn och unga befinner sig i riskmiljöer i eller utanför hemmet) och samverkansbehov vid mer omfattande insatser (som exempel professionella nätverksmöten för samordnad planering då flera myndigheter har kontakt med en familj eller barnahus och familjecentraler). Se gärna dokumentet Strategi för samverkan – kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa, Socialstyrelsen, Myndigheten för skolutveckling, Rikspolisstyrelsen, 2007. Dokumentet går att ladda ner eller beställa på Socialstyrelsens hemsida: www.socialstyrelsen.se.

Definitioner:

Ledningsnivå: Med ledningsnivå avses här den nivå inom organisationen som har mandat att besluta om överenskommelser med andra aktörer.

Samverkan: Övergripande gemensamt handlande på organisatoriskt plan för ett visst syfte.

Överenskommelser: Överenskommelsen ska vara av avtalsliknande karaktär.

Den ska dels beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samverkan ska genomföras, dels ange ansvarsfördelningen med eller utan ekonomiska åtaganden.

Extern aktör: Med aktör som finns utanför den egna kommunens socialtjänst.

Indikator: Uppföljning överenskommelse samverkan barnhälsovård

Har ni under perioden 1 nov 2011 - 1 nov 2012 följt upp (eller upprättat) överenskommelser för hur samverkan ska ske med barnhälsovård?

Med uppföljning menas att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerar att överenskommelserna används och fungerar på avsett sätt. Och vid behov revideras.

Mått: process

Motivering

Se motivering under Indikator: *Uppföljning rutin samordning verksamheten ekonomiskt bistånd.*

Definitioner:

Uppföljning: Med uppföljning avses att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerat att de överenskommelser som finns för extern samverkan i enskilda ärenden fungerar på avsett sätt.

Extern aktör: Med aktör som finns utanför den egna kommunens socialtjänst.

Faktaruta - Hälsa

Indikator: Överenskommelse samverkan barn- och ungdomspsykiatri

Har ni (nov 2012) skriftliga och på ledningsnivå beslutade överenskommelser för hur samverkan i enskilda ärenden ska ske med barn- och ungdomspsykiatri?

Överenskommelsen ska vara av avtalsliknande karaktär. Den ska dels beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samverkan ska genomföras, dels ange ansvarsfördelningen med eller utan ekonomiska åtaganden.

Mått: struktur

Motivering

Socialnämndens insatser för den enskilde ska utformas och genomföras tillsammans med honom eller henne och vid behov i samverkan med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar. Indikatorn utgår från 3 kap 5 § socialtjänstlagen (2012:776) och 4 kap. 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9). Med insatser avses både tidiga insatser (som exempelvis möjligheten till snabb konsultation och rutiner för att agera när barn och unga befinner sig i riskmiljöer i eller utanför hemmet) och samverkansbehov vid mer omfattande insatser (som exempel professionella nätverksmöten för samordnad planering då flera myndigheter har kontakt med en familj eller barnahus och familjecentraler). Se gärna dokumentet Strategi för samverkan – kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa, Socialstyrelsen, Myndigheten för skolutveckling, Rikspolisstyrelsen, 2007. Dokumentet går att ladda ner eller beställa på Socialstyrelsens hemsida: www.socialstyrelsen.se.

Definitioner:

Ledningsnivå: Med ledningsnivå avses här den nivå inom organisationen som har mandat att besluta om överenskommelser med andra aktörer.

Samverkan: Övergripande gemensamt handlande på organisatoriskt plan för ett visst syfte.

Överenskommelser: Överenskommelsen ska vara av avtalsliknande karaktär.

Den ska dels beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samverkan ska genomföras, dels ange ansvarsfördelningen med eller utan ekonomiska åtaganden.

Extern aktör: Med aktör som finns utanför den egna kommunens socialtjänst.

Indikator: Uppföljning överenskommelse samverkan barn- och ungdomspsykiatri

Har ni under perioden 1 nov 2011 - 1 nov 2012 följt upp (eller upprättat) överenskommelser för hur samverkan ska ske med barn- och ungdomspsykiatri?

Med uppföljning menas att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerar att överenskommelserna används och fungerar på avsett sätt. Och vid behov revideras.

Mått: process

Motivering

Se motivering under Indikator: *Uppföljning rutin samordning verksamheten ekonomiskt bistånd.*

Definitioner:

Uppföljning: Med uppföljning avses att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerat att de överenskommelser som finns för extern samverkan i enskilda ärenden fungerar på avsett sätt.

Extern aktör: Med aktör som finns utanför den egna kommunens socialtjänst.

		Helhetssyn och samordning			
		Hälsa			
	SKL:s Kommuntyp (1-10)	Överenskommelse samverkan barnhälsovård	Uppföljning överenskommelse samverkan barnhälsovård	Överenskommelse samverkan barn- och ungdomspsykiatri	Uppföljning överenskommelse samverkan barn- och ungdomspsykiatri
Aneby	5	Ja	Ja	Ja	Ja
Eksjö	9				
Gislaved	7	Ja	Ja	Ja	Ja
Gnosjö	7	Ja	Ja	Ja	Ja
Habo	4	Ja	Ja	Ja	Ja
Jönköping	3	Ja	Nej	Ja	Nej
Mullsjö	5	Ja	Ja	Ja	Ja
Nässjö	9	Ja	Ja	Ja	Ja
Sävsjö	7	Ja	Ja	Ja	Ja
Tranås	7	Ja	Ja	Ja	Ja
Vaggeryd	7				
Vetlanda	7	Ja	Ja	Ja	Ja
Värnamo	7	Ja	Ja	Ja	Ja
Jönköpings län		100 %	91 %	100 %	91 %
Riket		60 %	62 %	69 %	66 %

Tabell: Helhetssyn och samordning – Hälsa, genomsnittsvärde för Jönköpings län och riket.

Faktaruta - utbildning

Indikator: Överenskommelse samverkan förskola/skola

Har ni (nov 2012) skriftliga och på ledningsnivå beslutade överenskommelser för hur samverkan i enskilda ärenden ska ske med förskola/skola?

Överenskommelsen ska vara av avtalsliknande karaktär. Den ska dels beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samverkan ska genomföras, dels ange ansvarsfördelningen med eller utan ekonomiska åtaganden.

Mått: struktur

Motivering

Socialnämndens insatser för den enskilde ska utformas och genomföras tillsammans med honom eller henne och vid behov i samverkan med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar. Indikatorn utgår från 3 kap 5 § socialtjänstlagen (2012:776) och 4 kap. 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9). Med insatser avses både tidiga insatser (som exempelvis möjligheten till snabb konsultation och rutiner för att agera när barn och unga befinner sig i riskmiljöer i eller utanför hemmet) och samverkansbehov vid mer omfattande insatser (som exempel professionella nätverksmöten för samordnad planering då flera myndigheter har kontakt med en familj eller barnahus och familjecentraler). Se gärna dokumentet *Strategi för samverkan – kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa*, Socialstyrelsen, Myndigheten för skolutveckling, Rikspolisstyrelsen, 2007. Dokumentet går att ladda ner eller beställa på Socialstyrelsens hemsida: www.socialstyrelsen.se.

Definitioner:

Ledningsnivå: Med ledningsnivå avses här den nivå inom organisationen som har mandat att besluta om överenskommelser med andra aktörer.

Samverkan: Övergripande gemensamt handlande på organisatoriskt plan för ett visst syfte.

Överenskommelser: Överenskommelsen ska vara av avtalsliknande karaktär.

Den ska dels beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samverkan ska genomföras, dels ange ansvarsfördelningen med eller utan ekonomiska åtaganden.

Extern aktör: Med aktör som finns utanför den egna kommunens socialtjänst.

Indikator: Uppföljning överenskommelse samverkan förskola/skola

Har ni under perioden 1 nov 2011 - 1 nov 2012 följt upp (eller upprättat) överenskommelser för hur samverkan ska ske med förskola/skola?

Med uppföljning menas att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerar att överenskommelserna används och fungerar på avsett sätt. Och vid behov revideras.

Mått: process

Motivering

Se motivering under Indikator: *Uppföljning rutin samordning verksamheten ekonomiskt bistånd*.

Definitioner:

Uppföljning: Med uppföljning avses att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerat att de överenskommelser som finns för extern samverkan i enskilda ärenden fungerar på avsett sätt.

Extern aktör: Med aktör som finns utanför den egna kommunens socialtjänst.

Faktaruta - kriminalitet

Indikator: Överenskommelse samverkan polis

Har ni (nov 2012) skriftliga och på ledningsnivå beslutade överenskommelser för hur samverkan i enskilda ärenden ska ske med polis?

Överenskommelsen ska vara av avtalsliknande karaktär. Den ska dels beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samverkan ska genomföras, dels ange ansvarsfördelningen med eller utan ekonomiska åtaganden.

Mått: struktur

Motivering

Socialnämndens insatser för den enskilde ska utformas och genomföras tillsammans med honom eller henne och vid behov i samverkan med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar. Indikatorn utgår från 3 kap 5 § socialtjänstlagen (2012:776) och 4 kap. 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9). Med insatser avses både tidiga insatser (som exempelvis möjligheten till snabb konsultation och rutiner för att agera när barn och unga befinner sig i riskmiljöer i eller utanför hemmet) och samverkansbehov vid mer omfattande insatser (som exempel professionella nätverksmöten för samordnad planering då flera myndigheter har kontakt med en familj eller barnahus och familjecentraler). Se gärna dokumentet *Strategi för samverkan – kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa*, Socialstyrelsen, Myndigheten för skolutveckling, Rikspolisstyrelsen, 2007. Dokumentet går att ladda ner eller beställa på Socialstyrelsens hemsida: www.socialstyrelsen.se.

Definitioner:

Ledningsnivå: Med ledningsnivå avses här den nivå inom organisationen som har mandat att besluta om överenskommelser med andra aktörer. *Samverkan:* Övergripande gemensamt handlande på organisatoriskt plan för ett visst syfte.

Överenskommelser: Överenskommelsen ska vara av avtalsliknande karaktär. Den ska dels beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samverkan ska genomföras, dels ange ansvarsfördelningen med eller utan ekonomiska åtaganden.

Extern aktör: Med aktör som finns utanför den egna kommunens socialtjänst.

Indikator: Uppföljning överenskommelse samverkan polis

Har ni under perioden 1 nov 2011 - 1 nov 2012 följt upp (eller upprättat) överenskommelser för hur samverkan ska ske med polis?

Med uppföljning menas att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerar att överenskommelserna används och fungerar på avsett sätt. Och vid behov revideras.

Mått: process

Motivering

Se motivering under Indikator: *Uppföljning rutin samordning verksamheten ekonomiskt bistånd*.

Definitioner:

Uppföljning: Med uppföljning avses att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerar att de överenskommelser som finns för extern samverkan i enskilda ärenden fungerar på avsett sätt.

Extern aktör: Med aktör som finns utanför den egna kommunens socialtjänst.

Helhetssyn och samordning						
		Utbildning		Kriminalitet		
EA= Ej Aktuellt	SKL:s Kommun- typ (1-10)	Överenskommelse samverkan förskola/skola	Uppföljning överenskommelse samverkan förskola/skola	Överenskommelse samverkan polis	Uppföljning överenskommelse samverkan polis	
	Aneby	5	Ja	Nej	Ja	Ja
	Eksjö	9				
	Gislaved	7	Nej	EA	Ja	Ja
	Gnosjö	7	Ja	Nej	Ja	Ja
	Habo	4	Ja	Ja	Ja	Ja
	Jönköping	3	Ja	Ja	Ja	Nej
	Mullsjö	5	Ja	Ja	Ja	Ja
	Nässjö	9	Ja	Nej	Ja	Ja
	Sävsjö	7	Ja	Nej	Ja	Ja
	Tranås	7	Ja	Nej	Ja	Ja
	Vaggeryd	7				
	Vetlanda	7	Ja	Ja	Ja	Ja
	Värnamo	7	Ja	Ja	Ja	Ja
	Jönköpings län		91 %	50 %	100 %	91 %
	Riket		77 %	69 %	66 %	64 %

Tabell: Helhetssyn och samordning – Utbildning och kriminalitet, genomsnittsvärde för Jönköpings län och riket.

3.1.3 Trygghet och säkerhet

*”Trygg och säker innebär att tjänsterna utförs enligt gällande regelverk. Tjänsterna är transparenta vilket innebär förutsägbarhet och möjlighet till insyn. Risk för kränkning, försummelse, fysisk eller psykisk skada förhindras genom förebyggande arbete.”*⁹

Faktaruta - Handläggning

Indikator: Ordinarie BBIC-licens

Nämnden har 1 nov 2012 ordinarie licens för Barns behov i centrum (BBIC).

BBIC är ett handläggnings- och dokumentationssystem som främjar helhetssyn och kontinuitet i myndighetsutövningen.

Mått: struktur och process

Motivering

BBIC (Barns Behov i Centrum) är ett heltäckande handläggnings- och dokumentationssystem som ger socialtjänsten en struktur för att utreda, planera och följa upp beslutade insatser. BBIC erbjuder en uppsättning formulär som vilar på en teoretisk kunskapsbas hämtad från utvecklingsekologi och anknytningsteori. Formulären bygger på ett antal grundprinciper som bland annat handlar om att utveckla ett samarbete med barn, föräldrar och andra professionella och att ha barnet eller den unge i centrum. Helhetssynen på barns och ungas situation betonas och illustreras genom den så kallade BBIC-triangeln. I en verksamhet som kännetecknas av hög personalomsättning fyller ett väl strukturerat handläggnings- och dokumentationssystem inte bara en viktig roll för en tillämpad helhetssyn utan också för kontinuitet i myndighetsutövningen.

Indikator: Information om rättigheter och kontaktuppgifter

Lämnar ni (nov 2012) skriftlig information till alla placerade barn om barnets rättigheter, kontaktuppgifter till socialsekreterare och Socialstyrelsens funktion "berätta om missförhållanden"?

Mått: struktur och process

Motivering

Barn och unga som är placerade i familjehem inkl jourhem, i hem för vård eller boende (HVB) och hos Statens institutionsstyrelse (Sis) har rätt att få information om Barnkonventionen och sina rättigheter, vem som är socialsekreterare (med namn), hur den nås per telefon och mail och Socialstyrelsens funktion "berätta om missförhållanden" som vänder sig till placerade barn och kan nås via mail eller telefon. För att barnet ska ha tillgång till denna information när den behövs kan den samlas i ett skriftligt dokument. Detta ska delas ut till alla placerade barn. Både pågående och nyplacerade. Broschyren ska vara anpassad efter barnets ålder och mognad. Socialstyrelsen har sammanställt broschyr med denna information anpassat efter barns olika åldrar. Den kan beställas av kommunen Syftet är att skapa förutsättningar för att barnet ska kunna komma till tals och att öka tillgängligheten. Samt att stärka trygghet och säkerhet under placeringstiden.

⁹ Metodbeskrivning Öppna jämförelser Social barn och ungdomsvård 2013, s.6

	SKL:s Kommuntyp (1-10)	Trygghet och säkerhet	
		Handläggning	
		Ordinarie BBIC-licens	Information om rättigheter och kontakttuppgifter
Aneby	5	Ja	Nej
Eksjö	9	Ja	
Gislaved	7	Ja	Ja
Gnosjö	7	Ja	Nej
Habo	4	Ja	Ja
Jönköping	3	Ja	Ja
Mullsjö	5	Ja	Ja
Nässjö	9	Ja	Ja
Sävsjö	7	Ja	Ja
Tranås	7	Ja	Nej
Vaggeryd	7	Ja	
Vetlanda	7	Ja	Nej
Värnamo	7	Ja	Ja
Jönköpings län		100 %	64 %
Riket		72 %	64 %

Tabell: Trygghet och säkerhet - handläggning, genomsnittsvärde för Jönköpings län och riket.

3.1.4 Kunskapsbaserad verksamhet

”Kunskapsbaserad innebär att tjänsterna utförs i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Den enskildes erfarenheter tas till vara.”¹⁰

Faktaruta - Kompetens

Indikator: Samlad plan för handläggarnas kompetensutveckling

Har ni 1 nov 2012 en samlad plan för handläggarnas kompetensutveckling som har upprättats eller reviderats under perioden 1 nov 2010 - 1 nov 2012?

Här avses en verksamhetsgemensam plan som bygger på verksamhetens mål och kartläggning och analys av handläggarnas individuella kompetens. Planen ska innefatta kontinuerlig handledning, fortbildning samt vidareutbildning på högskolenivå.

Mått: struktur

Motivering

Enligt 3 kap.3 § Socialtjänstlagen (2001:453) ska insatser inom socialtjänsten vara av god kvalitet. För utförande av uppgifter inom socialtjänsten ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Frågor om handläggarnas fortbildning och vidareutbildning behandlas i Socialstyrelsens allmänna råd om personalens kompetens vid handläggning och uppföljning av ärenden som rör barn och unga (SOSFS 2006:14). Där sägs bland annat att denna personal bör få kontinuerligt stöd och kontinuerlig handledning och utbildning i syfte att upprätthålla och utveckla den kompetensnivå som krävs för att kunna utföra arbetsuppgifterna. Vidare sägs att personalen genom vidareutbildning på magisternivå successivt och planerat bör fördjupa sina kunskaper inom området, t.ex. samtal med barn, barns och ungas utveckling och systematiska analys- och bedömningsinstrument. Begreppet kompetens är mångtydigt men handlar i allmän mening om förmågan att klara av olika krav som ställs i en verksamhet.

Definitioner

Kompetensutveckling: Innebär att personalen utvecklas i sin yrkesroll genom exempelvis utbildning, kurser eller handledning, utifrån verksamhetens uppdrag

Samlad plan: En verksamhetsgemensam plan för handläggarnas fortbildning och vidareutbildning som bygger på verksamhetens uppdrag/mål och nämndens kartläggning och analys av personalens individuella kompetens. Omfattar handläggarnas behov av kompetensutveckling.

Handläggare: Med handläggare inom sociala barn- och ungdomsvården menas här personal som inom nämndens verksamhet svarar för utredningar enligt 11 kap. 1 och 2 §§ SoL, planering och uppföljning av beslutade insatser.

Indikator: Individuella kompetensutvecklingsplaner för handläggarna

Har handläggare som varit anställda minst 1 år en individuell kompetensutvecklingsplan (nov 2012)?

Planen ska följas upp årligen. Med handläggare inom sociala barn- och ungdomsvården menas här personal som inom nämndens verksamhet svarar för utredningar enligt 11 kap. 1 och 2 §§ SoL, planering och uppföljning av beslutade insatser.

Mått: struktur

Motivering

En individuell kompetensutvecklingsplan är en del av underlag för en verksamhetsgemensam plan för handläggarnas fortbildning och/eller vidareutbildning som bygger på verksamhetens mål och nämndens kartläggning och analys av handläggarnas individuella kompetens. Enligt 3 kap.3 § Socialtjänstlagen (2001:453) ska insatser inom socialtjänsten vara av god kvalitet. För utförande av uppgifter inom socialtjänsten ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Frågor om handläggarnas fortbildning och vidareutbildning behandlas i Socialstyrelsens allmänna råd om personalens kompetens vid handläggning och uppföljning av ärenden som rör barn och unga (SOSFS 2006:14).

¹⁰ Metodbeskrivning Öppna jämförelser Social barn och ungdomsvård 2013, s.6

Faktaruta - Kompetens

Indikator: Samlad plan för familjehemmens kompetensutveckling

Har ni 1 nov 2012 en samlad plan för de anlitade familjehemmens kompetensutveckling?

Här avses en plan som bygger på verksamhetens mål och kartläggning och analys av familjehemmens individuella kompetens. Planen ska innefatta handledning och utbildning.

Mått: struktur

Motivering

I de fall nämnden har fattat beslut om vård av barn/unga utanför det egna hemmet är nämnden skyldig att noga följa vården av barnet/den unge. Denna skyldighet innefattar bland annat regelbundna personliga besök i det hem där den unge vistas och samtal med den eller dem som har tagit emot den unge i sitt hem. När barn/unga placeras i familjehem ska nämnden dessutom lämna dem som vårdar barnet/den unge råd, stöd och annan hjälp som de behöver. Enligt Socialstyrelsens uppfattning bör utbildning och handledning till anlitade familjehem individuellt eller i grupp, som går utöver nämndens skyldighet att noga följa vården, räknas som ”råd, stöd och annan hjälp”. Behovet av sådana insatser har påtalats av familjehemmens egna organisationer och bör även kunna bidra till ökad säkerhet och trygghet för de placerade barnen. Frågor som gäller stöd till familjehemmen har behandlats av Barnskyddsutredningen. Utredningen föreslår bland annat att socialnämnden ska vara skyldig att tillhandahålla utbildning till familjehems- och jourhemsföräldrar samt att socialnämndens skyldighet att lämna råd, stöd och annan hjälp till familjehems- och jourhemsföräldrar markeras tydligare i lagstiftningen.

Med anlitade familjehem menar vi familjehem, jourhem, nätverkshem och släktinghem som har uppdrag. Med samlad strategi menas här en plan för utbildning och/eller handledning till familjehemmen som bygger på verksamhetens mål och nämndens kartläggning och analys av familjehemmens individuella kompetens.

	SKL:s Kommun typ (1-10)	Kunskapsbaserad verksamhet		
		Kompetens		
		Samlad plan för handläggarnas kompetensutveckling	Individuella kompetensutvecklingsplaner för handläggarna	Samlad plan för familjehemmens kompetensutveckling
Aneby	5	Ja	Ja	Delvis
Eksjö	9			
Gislaved	7	Ja	Ja	Delvis
Gnosjö	7	Ja	Ja	Delvis
Habo	4	Ja	Ja	Delvis
Jönköping	3	Ja	Delvis	Ja
Mullsjö	5	Ja	Ja	Delvis
Nässjö	9	Ja	Ja	Ja
Sävsjö	7	Delvis	Ja	Delvis
Tranås	7	Ja	Ja	Delvis
Vaggeryd	7			
Vetlanda	7	Ja	Ja	Ja
Värnamo	7	Ja	Ja	Ja
Jönköpings län		91 %	91 %	36 %
Riket		19 %	47 %	28 %

Tabell: Kunskapsbaserad verksamhet - kompetens, genomsnittsvärde för Jönköpings län och riket.

Faktaruta – Systematisk bedömning

Indikator: Rutiner standardiserade bedömningsmetoder

Har ni 1 nov 2012 skriftliga rutiner som stöder användning av standardiserade bedömningsmetoder inom den sociala barn- och ungdomsvården?

Mått: struktur

Motivering

Med standardiserat bedömningsinstrument menas här ett formulär med i förväg fastställda frågor och svarsalternativ i form av numerär eller verbal skala. Det kan vara intervjuformulär, skattningsformulär, självskattnings eller observationsformulär. För att visa på effekter av socialtjänstens insatser för enskilda barn/unga och om socialtjänstens insatser leder till en förbättrad livssituation för berörda barn/unga behövs dokumenterad kunskap. Det talar för ökad användning av standardiserade bedömningsinstrument som kan användas för att kartlägga och bedöma barnets/den unges situation före respektive efter insats. Det talar också för att ansvariga handläggare i ökad utsträckning bör registrera effekter i betydelsen faktiska omständigheter och/eller bedömningar i kommunernas IT-baserade verksamhetssystem för att underlätta uppföljning och utvärdering inom verksamheten.

Indikator: Användning standardiserade bedömningsmetoder: utagerande beteende

Använder ni (nov 2012) något av följande standardiserade bedömningsmetoder vid utredning av barn och unga med utagerande beteende och/eller annat normbrytande beteende: CBCL, Earl, ECBI, Ester, SAVRY, SDQ?

Mått: process

Motivering

För att visa på effekter av socialtjänstens insatser för enskilda barn/unga och om socialtjänstens insatser leder till en förbättrad livssituation för berörda barn/unga behövs dokumenterad kunskap. Det talar för ökad användning av standardiserade bedömningsinstrument som kan användas för att kartlägga och bedöma barnets/den unges situation före respektive efter insats. Det talar också för att ansvariga handläggare i ökad utsträckning bör registrera effekter i betydelsen faktiska omständigheter och/eller bedömningar i kommunernas ITbaserade verksamhetssystem för att underlätta uppföljning och utvärdering inom verksamheten.

Definitioner:

CBCL (Child Behavior Check List), Earl (Early Assessment of Risk List), ECBI (Eyberg Child Behavior Inventory), Ester (Evidensbaserad strukturerad bedömning av risk och skyddsfaktorer.), SAVRY (Structured Assessment of Violence Risk in Youth), SDQ (The Strengths and Difficulties Questionnaire)

Indikator: Användning standardiserade bedömningsmetoder: missbruk

Använder ni (nov 2012) något av följande standardiserade bedömningsmetoder vid utredning av barn och unga med missbruk och/eller andra sociala problem: ADAD, ADDIS, AUDIT/DUDIT?

Mått: process

Motivering

För att visa på effekter av socialtjänstens insatser för enskilda barn/unga och om socialtjänstens insatser leder till en förbättrad livssituation för berörda barn/unga behövs dokumenterad kunskap. Det talar för ökad användning av standardiserade bedömningsinstrument som kan användas för att kartlägga och bedöma barnets/den unges situation före respektive efter insats. Det talar också för att ansvariga handläggare i ökad utsträckning bör registrera effekter i betydelsen faktiska omständigheter och/eller bedömningar i kommunernas ITbaserade verksamhetssystem för att underlätta uppföljning och utvärdering inom verksamheten.

Definitioner: ADAD (Adolescent Drug Abuse Diagnosis), ADDIS ung (Alkohol Drog Diagnos instrument), AUDIT/DUDIT (Alcohol Use Disorders Identification Test, Drug Use Disorders Identification Test).

Faktaruta – Systematisk bedömning

Indikator: Användning standardiserade bedömningsmetoder: föräldraförmåga

Använder ni (nov 2012) något av följande standardiserade bedömningsmetoder vid utredning av föräldraförmåga och/eller familjeklimat: FCS, Home?

Mått: process

Motivering

För att visa på effekter av socialtjänstens insatser för enskilda barn/unga och om socialtjänstens insatser leder till en förbättrad livssituation för berörda barn/unga behövs dokumenterad kunskap. Det talar för ökad användning av standardiserade bedömningsinstrument som kan användas för att kartlägga och bedöma barnets/den unges situation före respektive efter insats. Det talar också för att ansvariga handläggare i ökad utsträckning bör registrera effekter i betydelsen faktiska omständigheter och/eller bedömningar i kommunernas ITbaserade verksamhetssystem för att underlätta uppföljning och utvärdering inom verksamheten.

Definitioner:

FCS (familjeklimat), Home (The Home Observation and Measurement of the Environment)

		Kunskapsbaserad verksamhet			
		Systematisk bedömning			
	SKL:s Kommuntyp (1-10)	Rutiner standardiserade bedömningsmetoder	Användning standardiserade bedömningsmetoder: utagerande beteende	Användning standardiserade bedömningsmetoder: missbruk	Användning standardiserade bedömningsmetoder: föräldraförmåga
Aneby	5	Nej	Nej	Ja	Nej
Eksjö	9				
Gislaved	7	Nej	Nej	Ja	Nej
Gnosjö	7	Ja	Ja	Ja	Nej
Habo	4	Nej	Nej	Ja	Nej
Jönköping	3	Ja	Nej	Ja	Nej
Mullsjö	5	Nej	Ja	Ja	Nej
Nässjö	9	Ja	Ja	Ja	Nej
Sävsjö	7	Nej	Nej	Ja	Nej
Tranås	7	Nej	Nej	Ja	Nej
Vaggeryd	7				
Vetlanda	7	Nej	Nej	Nej	Nej
Värnamo	7	Ja	Ja	Ja	Ja
Jönköpings län		36 %	36 %	91 %	9 %
Riket		36 %	30 %	78 %	7 %

Tabell: Kunskapsbaserad verksamhet – systematisk bedömning, genomsnittsvärde för Jönköpings län och riket.

Faktaruta – Biståndsbeslutade insatser i öppenvård

Indikator: Tillhandahåller manualbaserat föräldrastöd i grupp som biståndsbeslutad insats

Tillhandahåller ni (nov 2012) något av följande typer av manualbaserade föräldrastöd i grupp för barn med bråkigt/normbrytande beteende: Connect, COPE, De otroliga åren, Föräldrastegen, Komet, Triple P?

Här avses biståndsbeslutade insatser. Med att tillhandahålla avses här att den enskilde får besked inom en månad från beslut om när insatsen börjar.

Mått: struktur

Motivering

Kunskap från forskningen visar på att det finns en risk för negativa konsekvenser av institutionsvård. (Andreassen T. Institutionsbehandling av ungdomar – Vad säger forskningen? Gothia 2003)

Socialtjänstens arbete med ungdomar med missbruksproblem eller kriminalitet har också genom öppenvård större möjligheter att bygga en arbetsallians med den unges föräldrar och den unges skola genom att han eller hon bor kvar hemma. Öppenvården kan eventuellt på sikt ersätta institutionsvård med samma eller till och med bättre kvalitet och bättre resultat för barnet eller den unge. Ökningen av strukturerade öppenvårdsprogram samt metodutvecklingen inom evidensbaserad praktik förstärker utvecklingen i den riktningen.

Definitioner: Triple P (Positive Parenting Program)

Indikator: Tillhandahåller manualbaserad psykosocial behandling som biståndsbeslutad insats

Tillhandahåller ni (nov 2012) något av följande typer av manualbaserade psykosociala behandlingar för ungdomar med antisocialt/normbrytande beteende: FFT, MST?

Här avses biståndsbeslutade insatser. Med att tillhandahålla avses här att den enskilde får besked inom en månad från beslut om när insatsen börjar.

Mått: struktur

Motivering

Kunskap från forskningen visar på att det finns en risk för negativa konsekvenser av institutionsvård. (Andreassen T. Institutionsbehandling av ungdomar – Vad säger forskningen? Gothia 2003)

Socialtjänstens arbete med ungdomar med missbruksproblem eller kriminalitet har också genom öppenvård större möjligheter att bygga en arbetsallians med den unges föräldrar och den unges skola genom att han eller hon bor kvar hemma. Öppenvården kan eventuellt på sikt ersätta institutionsvård med samma eller till och med bättre kvalitet och bättre resultat för barnet eller den unge. Ökningen av strukturerade öppenvårdsprogram samt metodutvecklingen inom evidensbaserad praktik förstärker utvecklingen i den riktningen.

Definitioner: FFT (funktionell familjeterapi), MST (multisystemisk terapi)

Faktaruta - Biståndsbeslutade insatser i öppenvård

Indikator: Tillhandahåller manualbaserad stödgruppsverksamhet som biståndsbeslutad insats
Tillhandahåller ni (nov 2012) något av följande typer av manualbaserad stödgruppsverksamhet för barn och unga i familjer med psykosocial problematik: Children are people too, Ersta vändpunkten, Rädda Barnens barngrupp?

Här avses biståndsbeslutade insatser. Med att tillhandahålla avses här att den enskilde får besked inom en månad från beslut om när insatsen börjar.

Mått: struktur

Motivering

Kunskap från forskningen visar på att det finns en risk för negativa konsekvenser av institutionsvård. (Andreassen T. Institutionsbehandling av ungdomar – Vad säger forskningen? Gothia 2003)

Socialtjänstens arbete med ungdomar med missbruksproblem eller kriminalitet har också genom öppenvård större möjligheter att bygga en arbetsallians med den unges föräldrar och den unges skola genom att han eller hon bor kvar hemma. Öppenvården kan eventuellt på sikt ersätta institutionsvård med samma eller till och med bättre kvalitet och bättre resultat för barnet eller den unge. Ökningen av strukturerade öppenvårdsprogram samt metodutvecklingen inom evidensbaserad praktik förstärker utvecklingen i den riktningen.

Kunskapsbaserad verksamhet				
Biståndsbeslutade insatser i öppenvård				
	SKL:s Kommuntyp (1-10)	Tillhandahåller manualbaserat föräldrastöd i grupp som biståndsbeslutad insats	Tillhandahåller manualbaserad psykosocial behandling som biståndsbeslutad insats	Tillhandahåller manualbaserad stödgruppsverksamhet som biståndsbeslutad insats
Aneby	5	Ja	Nej	Nej
Eksjö	9			
Gislaved	7	Nej	Ja	Nej
Gnosjö	7	Ja	Nej	Ja
Habo	4	Ja	Ja	Ja
Jönköping	3	Ja	Ja	Nej
Mullsjö	5	Ja	Ja	Ja
Nässjö	9	Nej	Ja	Nej
Sävsjö	7	Ja	Ja	Ja
Tranås	7	Ja	Nej	Ja
Vaggeryd	7			
Vetlanda	7	Ja	Ja	Ja
Värnamo	7	Ja	Ja	Nej
Jönköpings län		82 %	73 %	55 %
Riket		57 %	32 %	42 %

Tabell: Kunskapsbaserad verksamhet – biståndsbeslutade insatser i öppenvård, genomsnittsvärde för Jönköpings län och riket.

Faktaruta – Systematisk uppföljning

Indikator: Analyserat behov av standardiserade bedömningsmetoder

Har ni analyserat era framtida behov av standardiserade bedömningsmetoder inom den sociala barn- och ungdomsvården någon gång under perioden 1 nov 2011 - 1 nov 2012?

Resultatet ska vara skriftligt och utgå från en kartläggning av nuläget.

Mått: process

Motivering

Att analysera framtida behov av standardiserade bedömningsmetoder är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Data som samlas in i samband med bedömningen kan användas i den systematiska uppföljningen. Indikatorn utgår från Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

Indikator: Analyserat behov av biståndsbeslutade insatser i öppenvård

Har ni analyserat era framtida behov av biståndsbeslutade insatser i öppenvård inom den sociala barn- och ungdomsvården någon gång under perioden 1 nov 2011 - 1 nov 2012?

Resultatet ska vara skriftligt och utgå från en kartläggning av nuläget

Motivering

Att analysera framtida behov av biståndsbeslutade insatser i öppenvård är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Indikatorn utgår från Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9). Kunskap från forskningen visar på att det finns en risk för negativa konsekvenser av institutionsvård. (Andreassen T. Institutionsbehandling av ungdomar – Vad säger forskningen? Gothia 2003) Socialtjänstens arbete med ungdomar med missbruksproblem eller kriminalitet har också genom öppenvård större möjligheter att bygga en arbetsallians med den unges föräldrar och den unges skola genom att han eller hon bor kvar hemma. Öppenvården kan eventuellt på sikt ersätta institutionsvård med samma eller till och med bättre kvalitet och bättre resultat för barnet eller den unge. Ökningen av strukturerade öppenvårdsprogram samt metodutvecklingen inom evidensbaserad praktik förstärker utvecklingen i den riktningen.

Indikator: Följt upp resultat av insatser i öppenvård på gruppnivå

Har ni följt upp resultat av era insatser i öppenvård för barn och unga på gruppnivå, någon gång under perioden 1 nov 2010 - 1 nov 2012?

Mått: process

Motivering

Att följa upp resultat av insatser i öppenvård på gruppnivå är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Indikatorn utgår från Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

Indikator: Följt upp resultat av insatser i dygnsvård på gruppnivå

Har ni följt upp resultat av era insatser i dygnsvård för barn och unga på gruppnivå, någon gång under perioden 1 nov 2010 - 1 nov 2012?

Mått: process

Motivering

Att följa upp resultat av insatser i dygnsvård på gruppnivå är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Indikatorn utgår från Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS2011:9).

Faktaruta – Systematisk uppföljning

Indikator: Följt upp resultat av insatser i dygnsvård på gruppnivå

Har ni följt upp resultat av era insatser i dygnsvård för barn och unga på gruppnivå, någon gång under perioden 1 nov 2010 - 1 nov 2012?

Mått: process

Motivering

Att följa upp resultat av insatser i dygnsvård på gruppnivå är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Indikatorn utgår från Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS2011:9).

		Kunskapsbaserad verksamhet			
		Systematisk uppföljning			
	SKL:s Kommun typ (1-10)	Analyserat behov av standardiserade bedömningsmetoder	Analyserat behov av biståndsbeslutade insatser i öppenvård	Följt upp resultat av insatser i öppenvård på gruppnivå	Följt upp resultat av insatser i dygnsvård på gruppnivå
Aneby	5	Nej	Nej	Ja	Ja
Eksjö	9				
Gislaved	7	Nej	Nej	Nej	Nej
Gnosjö	7	Nej	Nej	Ja	Nej
Habo	4	Nej	Nej	Nej	Nej
Jönköping	3	Ja	Ja	Ja	Ja
Mullsjö	5	Nej	Nej	Nej	Nej
Nässjö	9	Ja	Ja	Ja	Nej
Sävsjö	7	Nej	Nej	Nej	Nej
Tranås	7	Nej	Nej	Nej	Nej
Vaggeryd	7				
Vetlanda	7	Nej	Nej	Nej	Nej
Värnamo	7	Nej	Nej	Nej	Nej
Jönköpings län		18 %	18 %	36 %	18 %
Riket		17 %	24 %	39 %	23 %

Tabell: Kunskapsbaserad verksamhet – systematisk uppföljning, genomsnittsvärde för Jönköpings län och riket.

3.1.5 Tillgänglighet

"Tillgänglig innebär att det är lätt att få kontakt med socialtjänsten och vid behov få del av tjänsterna inom rimlig tid. Information och kommunikation är begriplig och anpassad efter olika grupper och individers behov. Kommunikationen mellan den enskilde och professionen präglas av ömsesidighet och dialog Verksamheterna är fysiskt tillgängliga.¹¹

Faktaruta – Utanför kontorstid

Indikator: Socialjourverksamhet

Har ni i nuläget (nov 2012) jourverksamhet med socionomutbildad personal alla tid utanför kontorstid året runt?

Med all tid avses bemanning dygnet runt vardagar, lördagar, söndagar och helgdagar. Med jourverksamhet menas att vara beredd på kommande händelseutveckling och där man omedelbart kan nås per telefon, ge råd och stöd, göra en professionell bedömning och där man kan vara på plats exempelvis hos en familj inom högst 2 timmar.

Mått: struktur

Motivering

Enligt 3 kap. 6 § SoL bör alla kommuner ha en socialjour. För barnets bästa och skydd bör socialjour finnas tillgänglig dygnet runt. Exempelvis är det viktigt att barnet omedelbart får ett professionellt bemötande av socionomutbildad personal som har rutiner för att klara akuta krissituationer i samband med polisingripande vid lägenhetsbråk i barnfamiljer där våld och missbruk uppdagas. Med jourverksamhet menas att nämnden – i egen regi eller genom avtal med annan kommun- har socionomutbildad personal i beredskap för akuta insatser till skydd för barn och unga (0-20 år) all tid utanför kontorstid året runt. Med all tid avses bemanning dygnet runt vardagar, lördagar, söndagar och helgdagar. Med jourverksamhet menas att vara beredd på kommande händelseutveckling och där man omedelbart kan nås per telefon, ge råd och stöd, göra en professionell bedömning och där man vid behov kan vara på plats exempelvis hos en familj inom högst 2 timmar.

		Tillgänglighet
		Utanför kontorstid
	SKL:s Kommuntyp (1-10)	Socialjourverksamhet
Aneby	5	Delvis
Eksjö	9	
Gislaved	7	Delvis
Gnosjö	7	Ja
Habo	4	Delvis
Jönköping	3	Ja
Mullsjö	5	Delvis
Nässjö	9	Delvis
Sävsjö	7	Ja
Tranås	7	Delvis
Vaggeryd	7	
Vetlanda	7	Delvis
Värnamo	7	Delvis
Jönköpings län		27 %
Riket		66 %

Tabell: Tillgänglighet – socialjourverksamhet, genomsnittsvärde för Jönköpings län och riket.

¹¹ Metodbeskrivning Öppna jämförelser Social barn och ungdomsvård 2013, s.6-7

Faktaruta – Information på webbplats

Indikator: Info på webbplats: överklaga beslut

Finns information om hur man kan överklaga ett beslut?

På öppningssidan för området eller som en länk därifrån.

Mått: struktur

Motivering

Webben är en viktig plats för kommunerna att på ett lätt tillgängligt sätt nå ut med information till de som är berörda av den sociala barn och ungdomsvården. Det gäller såväl vuxna som barn. För barn och unga är webben förmodligen den viktigaste informationskanalen. Indikatorerna har bedömts som viktiga för att spegla tillgänglighet utifrån barnets behov. De rör vart man vänder sig i sin kommun efter kontorstid om man behöver akut hjälp från socialtjänsten. Hur man anmäler om man misstänker att barn far illa. Och därefter tre frågor om kontaktpersoner, kontaktfamiljer och familjehem som avser såväl information om vad uppdragen innebär. Som hur man ska göra om man som allmänhet är intresserad av ett uppdrag. Vi mäter även möjligheten att lämna intresseanmälan direkt på webben, som ett sätt att förenkla möjligheten att lämna intresseanmälan för den som vill veta mer. Här finns erfarenheter från kommuner som pekar mot att detta förbättrar möjlighet till ett brett underlag för rekrytering av uppdragstagare. All information ska finnas tillgänglig på öppningssidan för området eller som en länk därifrån.

Indikator: Info på webbplats: synpunkter/klagomål

Finns information om hur man kan framföra synpunkter/klagomål?

På öppningssidan för området eller som en länk därifrån

Mått: struktur

Motivering

Webben är en viktig plats för kommunerna att på ett lätt tillgängligt sätt nå ut med information till de som är berörda av den sociala barn och ungdomsvården. Det gäller såväl vuxna som barn. För barn och unga är webben förmodligen den viktigaste informationskanalen. Indikatorerna har bedömts som viktiga för att spegla tillgänglighet utifrån barnets behov. De rör vart man vänder sig i sin kommun efter kontorstid om man behöver akut hjälp från socialtjänsten. Hur man anmäler om man misstänker att barn far illa. Och därefter tre frågor om kontaktpersoner, kontaktfamiljer och familjehem som avser såväl information om vad uppdragen innebär. Som hur man ska göra om man som allmänhet är intresserad av ett uppdrag. Vi mäter även möjligheten att lämna intresseanmälan direkt på webben, som ett sätt att förenkla möjligheten att lämna intresseanmälan för den som vill veta mer. Här finns erfarenheter från kommuner som pekar mot att detta förbättrar möjlighet till ett brett underlag för rekrytering av uppdragstagare. All information ska finnas tillgänglig på öppningssidan för området eller som en länk därifrån.

Indikator: Info på webbplats: akut hjälp

Finns information om vart man vänder sig efter kontorstid om man behöver akut hjälp?

På öppningssidan för området eller som en länk därifrån.

Mått: struktur

Motivering

Webben är en viktig plats för kommunerna att på ett lätt tillgängligt sätt nå ut med information till de som är berörda av den sociala barn och ungdomsvården. Det gäller såväl vuxna som barn. För barn och unga är webben förmodligen den viktigaste informationskanalen. Indikatorerna har bedömts som viktiga för att spegla tillgänglighet utifrån barnets behov. De rör vart man vänder sig i sin kommun efter kontorstid om man behöver akut hjälp från socialtjänsten. Hur man anmäler om man misstänker att barn far illa. Och därefter tre frågor om kontaktpersoner, kontaktfamiljer och familjehem som avser såväl information om vad uppdragen innebär. Som hur man ska göra om man som allmänhet är intresserad av ett uppdrag. Vi mäter även möjligheten att lämna intresseanmälan direkt på webben, som ett sätt att förenkla möjligheten att lämna intresseanmälan för den som vill veta mer. Här finns erfarenheter från kommuner som pekar mot att detta förbättrar möjlighet till ett brett underlag för rekrytering av uppdragstagare. All information ska finnas tillgänglig på öppningssidan för området eller som en länk därifrån.

Faktaruta – Information på webbplats

Indikator: Info på webbplats: anmäla misstanke att barn far illa

Finns information om hur man anmäler om man misstänker att barn far illa?

På öppningssidan för området eller som en länk därifrån.

Mått: struktur

Motivering

Webben är en viktig plats för kommunerna att på ett lätt tillgängligt sätt nå ut med information till de som är berörda av den sociala barn och ungdomsvården. Det gäller såväl vuxna som barn. För barn och unga är webben förmodligen den viktigaste informationskanalen. Indikatorerna har bedömts som viktiga för att spegla tillgänglighet utifrån barnets behov. De rör vart man vänder sig i sin kommun efter kontorstid om man behöver akut hjälp från socialtjänsten. Hur man anmäler om man misstänker att barn far illa. Och därefter tre frågor om kontaktpersoner, kontaktfamiljer och familjehem som avser såväl information om vad uppdragen innebär. Som hur man ska göra om man som allmänhet är intresserad av ett uppdrag. Vi mäter även möjligheten att lämna intresseanmälan direkt på webben, som ett sätt att förenkla möjligheten att lämna intresseanmälan för den som vill veta mer. Här finns erfarenheter från kommuner som pekar mot att detta förbättrar möjlighet till ett brett underlag för rekrytering av uppdragstagare. All information ska finnas tillgänglig på öppningssidan för området eller som en länk därifrån.

Indikator: Info på webbplats: om att vara familjehem mm

Finns information om vad det innebär att vara exempelvis kontaktperson, kontaktfamilj eller familjehem?

Direkt i texten eller i bifogat dokument, länk. På öppningssidan för området eller som en länk därifrån.

Mått: struktur

Motivering

Webben är en viktig plats för kommunerna att på ett lätt tillgängligt sätt nå ut med information till de som är berörda av den sociala barn och ungdomsvården. Det gäller såväl vuxna som barn. För barn och unga är webben förmodligen den viktigaste informationskanalen. Indikatorerna har bedömts som viktiga för att spegla tillgänglighet utifrån barnets behov. De rör vart man vänder sig i sin kommun efter kontorstid om man behöver akut hjälp från socialtjänsten. Hur man anmäler om man misstänker att barn far illa. Och därefter tre frågor om kontaktpersoner, kontaktfamiljer och familjehem som avser såväl information om vad uppdragen innebär. Som hur man ska göra om man som allmänhet är intresserad av ett uppdrag. Vi mäter även möjligheten att lämna intresseanmälan direkt på webben, som ett sätt att förenkla möjligheten att lämna intresseanmälan för den som vill veta mer. Här finns erfarenheter från kommuner som pekar mot att detta förbättrar möjlighet till ett brett underlag för rekrytering av uppdragstagare. All information ska finnas tillgänglig på öppningssidan för området eller som en länk därifrån.

Indikator: Info på webbplats: intresseanmälan familjehem mm

Finns information om hur man lämnar intresseanmälan om att vara exempelvis kontaktperson, kontaktfamilj eller familjehem?

Direkt i texten eller i bifogat dokument, länk. På öppningssidan för området eller som en länk därifrån.

Mått: struktur

Motivering

Webben är en viktig plats för kommunerna att på ett lätt tillgängligt sätt nå ut med information till de som är berörda av den sociala barn och ungdomsvården. Det gäller såväl vuxna som barn. För barn och unga är webben förmodligen den viktigaste informationskanalen. Indikatorerna har bedömts som viktiga för att spegla tillgänglighet utifrån barnets behov. De rör vart man vänder sig i sin kommun efter kontorstid om man behöver akut hjälp från socialtjänsten. Hur man anmäler om man misstänker att barn far illa. Och därefter tre frågor om kontaktpersoner, kontaktfamiljer och familjehem som avser såväl information om vad uppdragen innebär.

Faktaruta – Information på webbplats

Fortsättning föregående sida:

Som hur man ska göra om man som allmänhet är intresserad av ett uppdrag. Vi mäter även möjligheten att lämna intresseanmälan direkt på webben, som ett sätt att förenkla möjligheten att lämna intresseanmälan för den som vill veta mer. Här finns erfarenheter från kommuner som pekar mot att detta förbättrar möjlighet till ett brett underlag för rekrytering av uppdragstagare. All information ska finnas tillgänglig på öppningssidan för området eller som en länk därifrån.

Indikator: Intresseanmälan familjehem mm på webbsidan

Finns möjlighet att lämna intresseanmälan om att vara exempelvis kontaktperson, kontaktfamilj eller familjehem direkt på webbsidan?

På öppningssidan för området eller som en länk därifrån.

Mått: struktur

Motivering

Webben är en viktig plats för kommunerna att på ett lätt tillgängligt sätt nå ut med information till de som är berörda av den sociala barn och ungdomsvården. Det gäller såväl vuxna som barn. För barn och unga är webben förmodligen den viktigaste informationskanalen. Indikatorerna har bedömts som viktiga för att spegla tillgänglighet utifrån barnets behov. De rör vart man vänder sig i sin kommun efter kontorstid om man behöver akut hjälp från socialtjänsten. Hur man anmäler om man misstänker att barn far illa. Och därefter tre frågor om kontaktpersoner, kontaktfamiljer och familjehem som avser såväl information om vad uppdragen innebär. Som hur man ska göra om man som allmänhet är intresserad av ett uppdrag. Vi mäter även möjligheten att lämna intresseanmälan direkt på webben, som ett sätt att förenkla möjligheten att lämna intresseanmälan för den som vill veta mer. Här finns erfarenheter från kommuner som pekar mot att detta förbättrar möjlighet till ett brett underlag för rekrytering av uppdragstagare. All information ska finnas tillgänglig på öppningssidan för området eller som en länk därifrån.

		Tillgänglighet							
		Information på webbplats							
	SKL:s Kommun-typ (1-10)	Info på webbplats: överklaga beslut	Info på webbplats: synpunkter/ klagomål	Info på webbplats: akut hjälp	Info på webbplats: anmäla misstanke att barn far illa	Info på webbplats: om att vara familjehem mm	Info på webbplats: intresseanmälan familjehem mm	Intresseanmälan familjehem mm på webbsidan	
Aneby	5	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej	
Eksjö	9	Nej	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej	
Gislaved	7	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	
Gnosjö	7	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	
Habo	4	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Nej	
Jönköping	3	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	
Mullsjö	5	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	
Nässjö	9	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja	Ja	Nej	
Sävsjö	7	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej	Nej	
Tranås	7	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	
Vaggeryd	7	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	
Vetlanda	7	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	
Värnamo	7	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Nej	
Jönköpings län		23 %	69 %	38 %	77 %	92 %	85 %	8 %	
Riket		38 %	73 %	71 %	86 %	76 %	74 %	17 %	

Tabell: Tillgänglighet – information på webbplats, genomsnittsvärde för Jönköpings län och riket.

3.1.6 Bakgrundsfaktorer

”Bakgrundsfaktorer tas fram för att vara ett stöd i kommunens egen analys.”¹²

Faktaruta – Bakgrundsfaktorer

Andel individuellt behovsprövad öppenvård

Andel barn och unga med individuellt behovsprövad öppenvård av insatser för barn och unga

Motivering

Att barn och unga i första hand får tillgång till öppenvård och får möjlighet att få stöd i familjen och nätverket när de har behov av stöd är viktigt. Det finns också ökade risker för att barn utsätts för övergrepp och misshandel när de är i dygnsvård. Samt att de inte får sina behov tillgodosedda när det gäller utbildning och hälsa.

Beskrivning

Täljare: Antal barn och unga 0–20 år med individuellt behovsprövad öppenvårdsinsats, 1 november 2011

Nämnare: Antal barn och unga 0–20 år med individuellt behovsprövad öppenvårdsinsats eller placerad i heldygnsomsorg, 1 november 2011

Källa

Registret över insatser för barn och unga, Socialstyrelsens insamling av öppenvårdsinsatser för barn och unga, Socialstyrelsen

Felkällor

Öppenvårdsinsatserna samlas in som mängddata och heldygnsinsatserna som individdata. I samband med datainsamlingen kan fel uppstå, dessa kallas mätfel. Det finns en rad olika källor till dessa fel, bl.a. mätinstrumentet, informationssystemet och insamlingsättet.

Andel familjehemsvård

Andel barn och unga med familjehemsvård av heldygnsomsorg för barn och unga

Motivering

Vård i familjehem är idag den dominerande vårdformen för barn- och ungdom som behöver vård utanför det egna hemmet. Som regel skall denna vårdform prövas före vård i institution i de fall barn och ungdomar behöver beredas vård utanför det egna hemmet. Att vård i familjehem i flertalet fall anses överlägsen vård i institution beror på den nära anknytningen till vuxna föräldraersättare och den känslomässiga relationen som uppstår mellan dem och barnet. Detta är oftast en förutsättning för barnets utveckling till en trygg, harmonisk och väl fungerande människa. Vård av barn och unga som inte längre kan bo i sina egna hem bör därför ges på ett sådant sätt att förhållandena för barnet så lite som möjligt avviker från den unges normala förhållanden.

Beskrivning

Täljare: Antal barn och unga 0–20 år med familjehemsvård, 1 november 2011

Nämnare: Antal barn och unga 0–20 år placerade i heldygnsomsorg, 1 november 2011

Källa

Registret över insatser för barn och unga, Socialstyrelsen

¹² Metodbeskrivning Öppna jämförelser Social barn och ungdomsvård 2013, s.7

Faktaruta – Bakgrundsfaktorer

Barn- och ungdomsvård av kommunens kostnad

Andel kostnad för barn- och ungdomsvård av kommunens totala kostnad (exklusive affärsverksamhet).

Motivering

Kostnads måttet visar hur stor andel av kommunens kostnader som används för barn- och ungdomsvård. En hög kostnadsandel kan bero på att kommunen har en hög andel barn och unga men det kan också finnas andra orsaker till en hög kostnadsandel, t.ex. andra förutsättningar som kommunen har och dess ambitionsnivå.

Beskrivning

Täljare: Kostnad (bruttokostnad - interna intäkter - försäljning av verksamhet) för insatser till barn och unga 0–20 år, 2011

Nämnare: Total kostnad (bruttokostnad – interna intäkter – försäljning av verksamhet) för kommunen exklusive affärsverksamhet 2011

Källa

Kommunernas räkenskapssammandrag (RS), SCB

Andel barn 0-20 år i befolkningen

Motivering

Andelen barn 0-20 år i befolkningen är en aspekt som kommunerna kan ha nytta av när de ska jämföra sig med andra kommuner för den sociala barn- och ungdomsvården.

Beskrivning

Andel barn 0-20 år i befolkningen 31 december 2012.

Källa

Befolkningsstatistiken SCB

Andel ekonomiskt utsatta barn 0-19 år

Med ekonomiskt utsatta avses personer som lever i ett hushåll som har en disponibel inkomst per konsumtionsenhet som är mindre än 60 procent av medianvärdet för samtliga

Här ingår helårsbefolkningen, det vill säga personer som var folkbokförda vid såväl årets början som årets slut och som tillhörde en familj med disponibel inkomst skild från noll kronor.

Motivering

Att växa upp i en ekonomiskt utsatt familj kan vara svårt för ett barn. Att inte ha samma ekonomiska förutsättningar som andra barn. Att exempelvis inte ha tillgång till en dator hemma kan innebära att barnet får svårigheter med att klara av skolarbetet. Att avsluta ett treårigt gymnasium är i sin tur en viktig förutsättning för att komma in på arbetsmarknaden och få ett gott vuxenliv. Det finns också ett samband mellan föräldrars och barns inkomst som vuxna. Sannolikheten att hamna i de lägre inkomstskikten ökar ju lägre inkomster föräldrarna hade när man växte upp. (Social rapport 2010, Socialstyrelsen.)

Beskrivning

Täljare: Antal personer 0-19 år med låg disponibel inkomst, 2010

Nämnare: Antal personer 0-19 år, 2010

Faktaruta – Bakgrundsfaktorer

Fortsättning från föregående sida.

Mätmetod och datakälla

Uppgiften har hämtats från Befolkningsstatistiken, SCB. I disponibel inkomst ingår summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar. För att göra jämförelser av t.ex. disponibel inkomst mellan olika typer av hushåll används ett viktsystem där konsumtionen är relaterad till hushållets sammansättning. Den disponibla inkomsten divideras med den konsumtionsvikt som gäller för hushållet. Samtliga personer i hushållet får samma värde i disponibel inkomst per konsumtionsenhet. Konsumtionsvikterna som används i den officiella inkomststatistiken är som följer:

Ensamboende 1,00, Sammanboende par 1,51, Ytterligare vuxen 0,60, Första barnet 0–19 år 0,52 Andra och påföljande barn 0–19 år 0,42

Med en låg inkomst avses de personer som lever i ett hushåll som har en disponibel inkomst per konsumtionsenhet som är mindre än 60 procent av medianvärdet för samtliga. I tabellen ingår helårsbefolkningen: personer som var folkbokförda vid såväl årets början som årets slut och som tillhörde en familj med disponibel inkomst skild från noll kronor

Felkällor

Hushåll enligt register har kvalitetsproblem i form av att sambofamiljer (ej gifta) utan gemensamma barn blir betraktade som två ensamstående hushåll. För personer som är bosatta i Sverige men som arbetar i ett annat land saknas i stor utsträckning arbetsinkomsten. Detta har relativt stor betydelse för statistiken i vissa gränskommuner där arbetspendling till andra nordiska länder är vanligt förekommande.

"y"= kvot med stor statistisk osäkerhet pga små tal (färre än 20)	SKL:s Kommuntyp (1-10)	Bakgrundsfaktorer				
		Andel individuellt behovsprövad öppenvård Nov 2011	Andel familjehems-vård Nov - 2011	Barn- och ungdomsvård av kommunens kostnad 2011	Andel 0-20 år i befolkningen 31 dec 2012	Andel ekonomiskt utsatta barn 0-19 år år 2010
Aneby	5	57 %	67 %	3 %	20 %	15 %
Eksjö	9	74 %	60 %	3 %	18 %	12 %
Gislaved	7	75 %	53 %	2 %	20 %	17 %
Gnosjö	7	68 %	71 %	3 %	20 %	12 %
Habo	4	63 %	y	1 %	23 %	9 %
Jönköping	3	79 %	64 %	3 %	20 %	15 %
Mullsjö	5	58 %	y	3 %	21 %	14 %
Nässjö	9	64 %	76 %	3 %	20 %	18 %
Sävsjö	7	44 %	92 %	2 %	20 %	17 %
Tranås	7	70 %	54 %	3 %	20 %	20 %
Vaggeryd	7	86 %	y	2 %	21 %	12 %
Vetlanda	7	71 %	73 %	3 %	20 %	15 %
Värnamo	7	74 %	81 %	2 %	20 %	12 %
Jönköpings län		73 %	66 %	3 %	20 %	15 %
Riket		61 %	67 %	3 %	19 %	19 %

Tabell: Bakgrundsfaktorer, genomsnittsvärde för Jönköpings län och riket.

Referenser

Metodbeskrivning Öppna Jämförelser Sociala barn och ungdomsvård 2013.
Socialstyrelsen.

Metodbeskrivningen kan hämtas via nedanstående länk:

<http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser/barnochunga>